Գ. ՏԱՐԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 15 ԱՊՐԻԼ 1898 ԹԻՒ [illegible]

ԻՐԱՒՈՒՆՔ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1898 տարեշրջանի
Պուլկարիոյ համար տարեկան 12 ֆրանք
» » վեցամսեայ 6 »
Արտասահմանի » տարեկան 14 »
» » վեցամսեայ 7 »
ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐԵԼԻ

Նամակ դրամ եւայլն դրկել հետեւեալ հասցէով
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՒՈՒՆՔ» ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՌՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на вѣстникъ „Иравункъ“ ВАРНА (България).

Rédaction du journal „Iravounk“ VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք եւ չեն դրկուիր եւ յաւմար դատուածները միայն կը հրատարակուին ամբողջովին կամ մասամբ։
Ծանուցման տողը 20 սանթիմ. երեքէն աւելի անգամներու համար 20 0/0 զեղչ կը լինի։

Քանի մը անակնկալ եւ ստիպողական պատճառներով անկարելի եղաւ մեզ հրատարակել Իրաւունքը անցած շաբաթ օրը։ Խմբագր.

ԻՆՉ ՈՐ ՄՆԱՑ ՄԵԶԻ

Հարեւանցի ակնարկ մը նետելով հայ ժողովուրդին վրայ, կը տեսնենք զայն այսօր երկու գլխաւոր մասի բաժնուած. մէկը գործօղ, շարժուն, միւսը՝ ձեռնպահ և անգործ. առաջին մասը կը կազմեն մեր ամէն տեսակ յեղափոխականները, հին և վերակազմուած Հնչակեանները, Դաշնակցականները, Արմէնիականները և Միութենականները, որոնց իւրաքանչիւրը իր համոզումներու համեմատ՝ ուղղութիւն, մը ծուակամ չիտակ, բռնած կենթայ։ Այս բոլոր կուսակցութիւնները իրենց բոլոր յարողներով և համակիրներով աննշան փոքրամասնութիւն մը կը կազմեն անոնց քով, որոնք հայ ժողովուրդին ձեռնպահ մեծամասնութիւնը կը կազմեն. վերջինին մէջ կը գտնուին նաեւ այն անտարբեր, անզգայ, իրենց եսովը բաւականացող, հոգիովը փոքրիկ և սրտով ցածուկ ողորմելիները որոց մտածելու կարողութիւնը իրենց գրասենեակին կամ գործատեղին սահմաններէն անդին չի կրնար երթալ։ Արհամարհանքով խառն արգահատութեան մը միայն արժանի այդ արարածները, զոր չեղեալ պարտինք նկատել ազգին համար, ձգելով մէկ կողմ, հետաքրքրական և ուշագրաւ կը գտնենք հոգեբանական վիճակն անոնց, որոնք թէեւ անգործ են բայց ոչ անտարբեր հանրային գործերու և խնդիրներու մասին։ Բառ մը միայն կայ բացատրելու համար այսպիսիներու թէ երեւոյթին հակասական ընթացքը և հասկնալու համար թէ ինչպէ՛ս կը հաշտեցնեն իրենց ազգային տաք զգացումները իրենց ձեռնպահութեան և անգործութեան հետ։

Շուարումն է այդ բառը։

Եւրոպայէ չարաչար խաբուած, Արեւելեան փոքր ազգութեանց երբեմնի հզօր պաշտպան Ռուսիայէն լքուած, Թուրք կառավարութեան քմահաճոյքին ա՛լ անպայման ենթարկուած և խլամ տարրին բռնութեան և զրկանքներուն բոլորովին նշաւակ զգալով ինքզինք և միւս կողմէն՝ յեղափոխական ձեռնարկներու կատարեալ անյաջողութեան հետ յեղափոխականներու թեթեւամտութիւնը, զեղծումները, պայքարները և անխիղճ խարդաւանքները տեսնելով, հայ ժողովուրդը վհատութեան հետզհետէ աւելի մօտեցող սաստիկ շուարումի մը ենթակայ եղած է այսօր և պարզապէս չի գիտեր թէ ի՛նչ ընելու է որ կարենայ ազատել իր գոյութեան սպառնացող վտանգներէն։

Այս հարցն է որ կը յուզէ կը խռովէ հիմա ոչ–յեղափոխական և զգայուն հայ ժողովուրդին միտքն ու հոգին։

Հարցին պատասխանը շուտով գտնել դիւրին չէ. հետեւապէս շուարումը, արդի հանգամանքներուն մէջ շատ բնական է. բայց սոսկալի կողմ մըն ալ ունի, զոր յիշեցինք։

Շուարումը երկարաձգուելով՝ անզգալապէս, սակայն անվրէպ կը տանի յուսահատութեան. և այն ատեն ամէն բան լմնցած է. ժողովուրդ մը կորսուած է արդէն այն վայրկենին ուր կը կորսնցնէ իր յոյսը, իր հաւատքը իր ուժերուն և իր ապագային վրայ։

Ինքզինքնիս յուսահատութեան մատնելէ առաջ պէտք է որ լրջօրէն մտածենք թէ իրաւ ամէն յոյս ոչնչացած է՞ մեզ համար. չի մնա՞ց իրօք հաստատուն, վստահելի կռուան մը որուն վրայ յենլով կարենանք մղել մեր գոյութեան պայքարը։ Խոհուն մտքով և պաղարիւնով խորհելու ենք թէ ի՛նչ վիճակի մէջ կը գտնուինք այսօր։ Շատ, անչափ կորուստնե՞ր միայն տուինք, թէ՝ ամէն ինչ արդէն կորսուինք։ վերջին պարագային մէջ մեր սեւ ճակատագրին համակերպիլ միայն կը մնայ մեզ. իսկ առաջին պարագային մէջ, այսինքն, եթէ տակաւին կորսնցուցած չենք ամէն ինչ որ ունէինք, ամէնէն պարզ խելքը և ամէնէն տարրական տրամաբանութիւնը կը պահանջեն որ սկսինք գործել ու աշխատիլ մեզ հիմ ունենալով ինչ որ տակաւին մեր ձեռքին մէջ է, ինչ որ տակաւին մեր տրամադրութեան ներքեւ կը մնայ եբր դրամագլուխ, եթէ այս բառի գործածութիւնը ներելի է այս տեղ։

Ես կը պնդեմ թէ ոչ միայն ամէն բան չի կորսնցուցինք, այլ և տակաւին մեր ձեռքին մէջ են մեր գոյութեան ամէնէն հզօր նեցուկները, որոնց վրայ յենած քառասուն դար ահռելի վտանգներու, աննկարագրելի փորձանքներու, պատմութեան մէջ նման չի տեսնուած բռնապետական հարստահարութիւններու փոթորիկներէն տոկալով կրցեր ենք գալ հասնիլ մինչեւ 19 դարուն վերջը։

Մեր ազգ. պատմութիւնը շատ խորապէս ուսումնասիրելու հարկ չիկայ համոզուելու համար թէ Պարսիկներուն, Յոյներուն, Արաբներուն, Թաթարներուն և ուրիշ սեզմէ անհամեմատ աւելի զօրաւոր, անգութ ու ոխերիմ բազմաթիւ թշնամիներու դէմ մեր ազգ. գոյութիւնը պաշտպանելու և պահպանելու համար՝ ոչ մեր միակ և ոչ իսկ գլխաւոր միջոցները եղած են օտարազգիներու օգնութիւնը կամ մեր վառօդն ու զէնքերը, կամ Հայաստանի հարուստ ու բարգաւաճ վիճակը։ Աւելի մեր ազգային բարոյական ոյժե՛րն եղածեն մեր գոյութիւնը մինչեւ հիմայ պահպանողը։

Այս ճշմարտութիւն մըն է, զոր յիշեցնել և յեղյեղել այնքան օգտակար ու յուսադրական է, քանի որ մեր բարոյական ուժերը մեր ձեռքին մէջ են տակաւին և կրնան մեզ փրկել ասկէ վերջն ալ, որքան ալ ահեղ ըլլան այն հարուածներ զորս վերջին երեք տարուան մէջ կրեցինք Թուրք բռնապետութենէն։

Իրերու այս վիճակին մէջ պատճառ չունինք, այո՛, վհատելու։ Եթէ պաշտպան, սուր ու վառօդ չունինք, ունինք գոնէ մեր պատմութիւնը, մեր լեզուն և մեր գրականութիւնը, մեր եկեղեցին, մեր զուտ ազգային աւանդութիւնները։ փարինք ատոնց, զօրացնենք ատոնք որ մեր բարոյական տոկունութեան հետ միացած անվրէպ պիտի տանին հասցնեն մեզ արդի փոթորիկներու մէջէն մինչև փրկութեան նաւահանգիստը։

Այս խնդրին կը վերադառնանք ուրիշ անգամ։

Ստիպուած ենք ընթերցողին ուշադրութիւնը անգամ մ'ալ հրաւիրել երրորդ երեսի խմբագրական ազդին վրայ, որուն համեմատ հարկ է վարուիլ մեզ դրամ, նամակ եւն. դրկելու ժամանակ։

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻՆՔ

Բ.

Ահաւասիկ մարապետները վառնայի մէջ ալ, որոնք հոգիներուն ծաղիկը կը չորցնեն և թարմ ուղեղները կը չարչրկեն Սուրբ գիրքի հատուածներուն թութականացումովը։ Անոնք ամբողջ սերունդներ պիտի փճացնեն։ Ցտան կերթայ անոնց ձեռքը զուարթ, գեղեցիկ բաժակներով ծաղիկ մը անոնցմէ կելլայ խամրած ու թոռմած։ Մամուլին պարտքը չէ՞ կռուիլ ատոնց դէմ, այդ մահացնող ուղղութիւններուն աղէտը բացատրել։ Ո՞վ չը գիտեր այսօր թէ՝ մանկավարժութիւնը անխուսափելի բնական պահանջներու ծընունդ մըն էր, թէ՝ նախորդ սերունդը զգացած ըլլալով կեանքին պատմական դերը իրմէ ուզզակի բղխեցուցած էր աւելի խորունկ հասկացողութիւն մը մանուկ զգայարանքներուն բնական զարգացմանը, որպէս զի գիտական աւելի նպատակայարմար միջոցներով նոր սերունդ մը առաջ բերէ, այսինքն մէկ խօսքով, պահանջն էր ատիկա՝ քաղաքակրթութեան դէպի առաջ քայլափոխին։ ի՞նչ բարիքներ արտադրեց մանկավարժութիւնը։ կրթական գործը վերէն վար յեղաշրջեց, ամէ՛ն ուսուցում, հետաքրքրաշարժ ու ախորժելի ընել գիտցաւ, ամէ՛ն մէկ ուսանողի հասկացողական կարողութեանը մէջ ընդլայնելով զայն։ Հետզհետէ քաղա-

քաղաքակրթութեան քայլին հետ զարգացումի շրջաններէ պիտի անցնին։ Փրկարար գործ մը կատարած չե՞նք ըլլար ուրեմն, ո՛չ թէ միայն մեզի, այլ ամբողջ մարդկութեան, երբ կը խորտակենք մութ պատուարները խաւարին, երբ կը ձաղկենք անձերը, որոնք անոր կապաստանին, որովհետեւ մութին մէջ ու մութով է որ հայ կրնան գտնել, ու երբ, կը հարթենք առաջդիմութեան ճամբան, ուր կեանքի անիւը քանի դէպի առաջ գլտորի, ա՛յնչափ աւելի պիտի քաղցրանայ ան։ Եթէ հասկցած ենք թէ կեանքը կը փշրէ իր սորկութեան շղթաները միայն ա՛ն ատեն, երբ ան կը յեղափոխի, եւ եթէ յեղափոխութիւն ըսելով կը հասկնանք գաղափարական հաւատքի ուժգին արտայայտութիւնը, ջանա՛նք ունենալ ատիկա, խորտակելով ինչ որ կը կաշկանդէ մեր այդ փափագը ու միւս կողմէ միջոցներ փնտռելով զայն իրականացնելու համար։ Կռուի՛նք մարպետներուն դէմ, կռուի՛նք օտարներուն դէմ, որոնք հայ ժողովուրդին ներկայ տնտեսական տագնապը և անստոյգ դրութիւնը կը շահագործեն ու բարերարութեան դիմակին տակ՝ անոր զաւկներուն, մարդորսութեան համար, վնասակար ու մոլեռանդ դաստիարակութիւն մը կուտան։

Ի՞նչ պէտք է ընենք։

Պզտիկ առաջարկ մը վերը դրուած հարցումին պատասխանը պիտի ըլլայ։ Պէտք է մենք Վառնայի մէջ պատրաստուինք գէթ։ Ընդհանուր հանգանակութիւնով կամ ուրիշ միջոցով մը, պէտք է դրամ գոյացնել մասնաւոր յանձնաժողովի մը ձեռքով որ երբ յայտարարէ թէ այդ դրամով երկու երիտասարդներ Եւրոպա պիտի ղրկուին, անտարակոյս ամէն կողմէ նիւթական ու բարոյական օժանդակութիւններ չպիտի պակսին։ Այդ երիտասարդները պէտք է Եւրոպա ղրկել, որպէս զի երթան հոն ամուր դաստիարակութիւն մը առնեն ու դառնան նորէն իրենց ծննդավայրը ամբողջ բարոյական վառարան մը չինելու։ Երբոր այսպէս, ամէն արտասահմանի քաղաք, ուր հայութիւնը կարեւոր թիւ մը կը ներկայացնէ, մէկ երկու հատ ուսանող ղրկէ Եւրոպա, որոնք, իրենց դարձին մտաւոր վերածնիչներն ըլլան նոյն քաղաքի, երեւակայեցէք անգամ մը թէ ինչ բարերար արդիւնք մը պիտի կրնանք քաղել. երեւակայեցէք ան ատեն թէ՝ մենք պիտի կրնանք ունենալ եթէ ո՛չ ամբողջապէս, գէթ մեծ մասամբ, մեր ինքնամփոփ աշխատութեանը մէջ, բոլոր այն բարոյական հարկաւոր տարրերը, որոնց միահամուռ պայթումին յեղափոխութիւն կըսենք, և որ, օրին մէկը, հրաբղխային արտաժայթքումով մը պիտի խորտակէ ամէն արտաքին բռնութեան պատուար։

Այո՛, պէտք է աշխատինք նոր սերունդ մը պատրաստել տոկուն, առնական ու ինքնաճանաչ։

Ա. Ա.

ՎԱՐԴԸ

Զ.

Ջրուն վրայ կտրիճ Քիւրտը գեղեցիկ
Այդ ժայռին հրապոյրէն խենդեցած,
Կ'այրէր հիմա տենչի մը մէջ անսանձիկ
Տենչ մը մթին, անասնական կիրք մը ցած։
Ամբողջ անձը պրկուէր էր ըղձավառ,
Լարուած, վայրագ, հեշտութեան մը ծարաւի,
Եւ նայուածքը կը սեւեռէր շուրջը յար,
Որոնելով թափուն վայր մը ամայի...։
Աջ դին՝ անհուն կը տարածուէր տափարակ
Դաշտերուն մոգութիւնը կենսազեղ,
Հո՛ն կտրիճը հաստ ծառի մը շուքին տակ
Կուզէ օրել իր սիրտը ջերմ, սիրազեղ..
Իջաւ ձիէն ու վար առաւ անկենդան,
Հէք աղջիկը, դէմքը տժգոյն մոմի պէս,
Եւ շրթունքը սիրոյ հուրքով մը անգամ,
Այդ կարագոտ, այդ այտերն նուրբ բեհեզ...։
Յանկարծ կոյսը ցնցուեցաւ խօլաբար
Եւ նայուածքը սարսափով մը անորոշ
Սահմռկեցաւ սոսկումով մը դողահար,
—«Է՛ հայ աղջիկ, իմ միսերս կայրին կոր,
Ցող՝ մէջս անձառ ջուրդ հեշտաբոյր,
Նեստուկ՝ ծոցս ու իրառմով զգինովնա՛նք,
Ծծե՛նք, ծծե՛նք կեանքի հոգին ծաղկեանց...»։
Փայլակնացայտ նայուածքով մը ազդական,
Լեռան կոյսը սարսուռ նետեց կտրիճին,
—«Ես կապուած եմ հայ մարդու մը յաւիտեան,
Եւ այդ սէրս ես չեմ դրժեր բնաւին...»։
Անասնային կիրքերովը վայրենի,
Մոլեգնական շարժումով մը ա՛ն ցնցեց,
Տժգոյն կոյսը, տժգոյն վարդը աշունի,
Ու զայն մարմնոյն ներքեւ առաւ թիրտ ու մեծ...։
Սուր ճիչով մը խե՛ղճ աղջիկը յուսահատ,
Շուտ կը քաշէ իր պատեանէն դաշոյնը,
Որ կը կախուէր Քիւրտին մէջքէն զօտեպատ,
Եւ կը մխէ զայն ի՛ր կուրծքը, ի՛ր սի՛րտը...։
Վարդ արիւնը կը կաթկթէ թախծագին,
Եւ խոտերը վարդեջուրով մը կոծուին...

ԱՇՈՏ ԱՇՈՏԵԱՆ

ԶԱՏԻԿԸ ԲԱՑ ԵՐԿԻՆՔԻ ՏԱԿ

Զանգակներու տաղտկալի ղօղանջիւնը միայն չէ և ոչ հաւկիթներու կարմիր տեսքը, որ կը յիշեցունէ ոչ հայաբնակ վայրեր դեգերող հայ պանդխտին՝ Զատիկը, գաղափարի յաղթանակին այդ տարեդարձը, ա՛յլ աւելի հրապուրիչ և ազդու տեսարաններ կան, որոնք կը գրաւեն հայու մը միտքն ու հոգին ու գրեթէ բանի կը խլեն անոր չրթունքէն սա մաղձոտ հառաչը որ ինք ըստ ինքեան զուտ բողոք մըն է. է՛հ, այսօր Զատի՛կ է ․․․։

Թողումք մեծ քաղաքներու մէջ կատարուած հանդէսներու որոտը, մոռնանք զանոնք և մտենանք քիչ մը փոքրիկ պուլկար գիւղի մը՝ տեսնելու համար թէ հոն ինչպէս կը տօնուի այդ մեծ օրը։ Գիւղին քլիսէքէն սկսած մինչեւ յետին գեղջուկը, իրարու հետ կը փոխանակեն խրիստոս վօսկրիս (յարեաւ Քրիստոս) բառերը։ Յարեա՛ւ կը բացագանչեն մեծ ու պզտիկ։ Եւ ահա գիւղական նուագախումբը եղանակելով իր հաճոյալի պարերգը, զինուորական փողի մը պէս արագ կը համախմբէ իր շուրջը գիւղին մատղաշ զոյգերը, մանչ և աղջիկ։ Հօռօն որ իր անմեղունակ հանգամանքով ամբողջ պարահանդէսէ մը աւելի կարժէ, երթալով կը տաքնայ ու իր բացխըբբիկ ալիքներով եւ եւ կը մղէ հանդիսականներու պատնէշը։ Կարելի չէ առանց հիացումի դիտել այն կոշտ և բոբիկ ոտքերու միօրինակ և ճշդապահ ելեւէջը։ Գինիէն աւելի ազատութեան վայելքն է որ պարողները գինովցուցած է։ Հանգչում, ընդհատում չունին բնաւ. Ժամերով կը պարեն, և իրենց ոտքերուն ազատ թափերուն տակ փոշիի վերածուած վեր կը բարձրանայ այն հողը որ քանի մը տասնեակ տարիներ յառաջ ներկուած էր իրենց ծնողաց կամ սիրելեաց արիւնով։ Ա՛խ, կարելի չէր երկար ժամանակ դիտել սոյն զգլխիչ տեսարանը։ Նախանձը սիրտս կը խանձէր։ Գիտէի թէ միայն ես էի տխո՛ւր այդ ուրախ զուարթ բազմութեան մէջ։ Գլխիկոր, մտայոյզ կը հեռանամ անկէ, երանի՛, հազա՛ր երանի տալով այդ զուարթ հոգիներուն որ այնքան բաղդաւոր երկնքի մը տակ էին ծնած, մինչ, ո՞վ գիտէ, անոնց տարեկիցները հայ հայրենիքի մէջ, կիսափուլ տանիքներու վրայ կծկուած, ի՛նչ աղի արցունքներով կողբան իրենց անդին կորուստները ․ ․ ․ ։ Ի՜նչ անհո՛ւն տարբերութի՛ւն, ի՛նչ դժնդակ հակապատկե՛ր ․․․ ։ Ուրեմն, կը խոկայի իւրովի, Հայուն համար դեռ չէ եկած Զատիկը, դեռ չէ յաղթանակած գաղափարի Մարդը, արդարութեան և իրաւանց այդ Զոհը, Յիսուսը՛, քանի որ իր անուան համար նահատակուող, իրեն պէս արդարութիւն և հաւասարութիւն պահանջող ժողովուրդ մը դեռ կը մնայ անօք, անօգնական տարածուած իր խաչին վրայ, հառաչելով հանապազ.

«Հա՛յր, անցո՛ յինէն զբաժակս դառնութեան» ․ ․ ․ բայց ո՞վ է լսողը։

Ղարիպ—Ղուրպէթ

Պուքրէշցի Տ. Գրիգոր Անթօնեաքու, պաշտօնեայ ռուման կառավարութեան, մէկ օրինակ Իրաւունք նուիրեց նոյն քաղաքի հայ վարժարանին։

ՀԱՅ ՀԱՐՍՏԱՀԱՐԻՉՆԵՐ

Հայրենիքէն ստացուած տեղեկութիւններ ցոյց կուտան՝ թէ դժբաղդ հայ գիւղացին ի՛նչ չարաչար հարստահարութեանց տակ կը փճանայ նիւթապէս եւ բարոյապէս։ Կարծես հերիք չեն Թուրք զապթիէներու հարկահաւաքութեան ժամանակ կատարած վայրագութիւնները. հերիք չեն Թահիր փաշայի քստմնելի կեղեքումները. հերիք չեն Կուլանի Բրտերու նախիրի տաւարի անվերջ աւարառութիւնները եւ Տէրսիմի Գըզըլպաշ քիւրտերու ասպատակութիւնները, ու ասդին քանի մը հայ անուան անարժան անհատներ Կամախցիին գլխուն պատուհաս դարձեր են։ Իրենք ժողովրդին մէջէն ըլլալով, անոր թոյլ կողմերը գիտեն եւ զայն ընկճելու միջոցները լաւ ուսումնասիրած՝ ամէն տեսակ անիրաւութիւն գործելու առիթը ձեռքէ չեն փախցներ։

Ասոնք երեք համատիպ զազիր դէմքեր են, որոնց գոյութիւնը ամօթի ստուեր մը կը ձգէ Կամախցիի ճակտին, Առաջինը որ Գոմէր գիւղի ընիկներէն Պըլընկօղլի Յովսէփի որդին Յարութիւնն է, արժանի յաջորդ իր սխրահռչակ հօր, իր գիւղացիներէն Գալուստ Ծիկէրճեանի աղջկան ձեռքը կը խնդրէ իր եղբօրորդի Երամին համար որ դեռ 12 տարեկան է։ Գալուստ կը մերժէ տալ աղջիկը, եւ երբ Պըլընկօղլին կը տեսնէ որ չէ կարող ուրիշ կերպով զայն համոզել, կը դիմէ Թահիր փաշային, բանի ընդունել տալու համար իր առաջարկը։ Թահիր փաշան թէսքէրէ մը կուտայ անոր որ իր հետ առնելով 7—8 զինեալ Թուրքեր կերթայ աղջիկը պահանջել. Գալուստ Ծիկէրճեան կը դիմադրէ եկողներուն, որոնք կը սկսին հրազէն պարպել անոր վրայ եւ զայն 4 տեղէ վիրաւորելով, կառեւանգեն աղջիկը եւ կը տանին գիւղին քահանային, որ չուզեր պսակել. ուրիշ քահանայ կանչելով թէսքէրէին ազդեցութեան տակ պսակել կուտան։ Հիմա Ծիկէրճեան իր վէրքերուն հետեւանօք մահամերձ անկողնոյ մէջ կը տառապի։

Երկրորդ մարդակերպ հրէշն է Առաքել Սարաֆեանց, որ Վարի Բագառիճ գիւղի գիւղապետը եւ հարկահաւաքն է, եւ որուն վարնոց մակդիրը տուած է ժողովուրդը։ Ասոր գործած չարիքները եւ Վարի Բագառիճ, Վերի Բագառիճ եւ Վանք գիւղերուն հասուցած վնասները անհաշուելի են։ Բնականաբար աս ալ ամէն տեսակ մատնութեանց մէջ փաշային հաւատարիմ պաշտօնեան է եւ անոր դուռը հաչողներուն գլխաւորը։ Օրինակ մը իր վարնոց արարքներէն։ Մի քանի տարիէ ի վեր սովորութիւն ըրած է փաշային փտած ցորենները խեղճ գիւղացիներուն բռնի կերպով ծախել քառապատիկ սուղ գնով։ Ով որ առնել չուզէ, վա՛յ է եկեր գլխուն. տասնապատիկը կը տուժէ։ Ապացուցուած է թէ այս ցորեններու շահէն ինքն ալ բաժին կառնայ, ինչպէս ինք արդէն շատերու առջեւ խոստովանած է։ Չեմ կրնար չը ցաւիլ որ գիւղին 50է աւելի զինեալ կորիճ երիտասարդներ 1895ի դէպքերուն ժամանակ խնայեցին անոր կեանքին եւ այնքան լաւ առիթ մը ձեռքէ փախցուցին այս վատոգի արարածը մէջտեղէ վերցնելու։

Երրորդն է Մարէգ գիւղին վաշխառու Համբարը, որ ամէն տեսակ ամուսնական խնդիրներու մէջ իր մատը խառնելու է։ Վաշխառութիւնը իր սովորական արհեստը ըլլալով, այս տեսակ խնդիրներու մէջ իր շահն ունե-

նալու է անպատճառ։ Առանց անոր գիտութեան եւ հաւանութեան եւ առանց իր թեւին տակէն անցնելու, կարելի չէ ո եւ է ամուսնական կարգադրութիւն ընել։ Համբար ըստ կարողութեան ամէն փեսացուէ դրամական կլորիկ գումար մը չառած չը թողուր որ պսակ մը կատարուի։

Ժողովուրդը գիտնալով հանդերձ այս՚ոգրուկներուն չահամոլութիւնը եւ ցած արարքները, կը բաւականանայ միայն ակռայ կրտճեցնելով. կերեւի թէ վատթարագոյն վիճակի մը չենթարկուելու համար առ այժմ կը լռեն։ Բայց երբ իրենց համբերութեան չափը լեցուի, հայ հարստահարիչներու վերջին ժամը հնչած պիտի ըլլայ անշուշտ։

ԴԱՐԱՆԱՂՑԻ

Սոֆիա 8 ապրիլ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տնօրէն խորհուրդս կը փութայ ծանուցանել որ ամսոյս 26ի երեկոյեան գումարուած Նախապատրաստական ժողովի մէջ, դասախօսութիւններու հետեւեալ ծրագիրը կազմուած է ։

Այդ ծրագրի մէջ նշանակուած՝ և կամ անկէ դուրս ո եւ է նիւթի դասախօսութիւնը ստանձնել փափաքողները կը հրաւիրուին գրաւոր կերպով դիմել Տնօրէն-խորհրդոյս ։

Դասախօսութիւնները կը լինին ընդգիմախօսական ։

Տնօրէն-խորհուրդ

ԵՐԻՏ. ԸՆԹ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Թուսճուք 31 Մարտ 1898

ԾՐԱԳԻՐ

1.— Հայաստանի աշխարհագրութիւն, պատմական այլեւայլ ծանօթութիւններ։
2.— Պալքանեան թերակղզիի մասին պատմական եւ աշխարհագրական տեղեկութիւններ։ Պուլկար ազգի համառօտ պատմութիւնը մինչեւ այսօր։
3.— Հայոց հին մատենագրութիւնը։
4.— Հայոց նոր մատենագրութիւնը (Ռուսահայք եւ Տաճկահայք)։
5.— Հայ լրագրութիւն։
6.— Ռուսաստան, Ռուսահայք եւ Էջմիածին։
7.— Տաճկաստան, Տաճկահայք եւ ազգային հաստատութիւնները վարող անձերու ընթացքը Հայկական խնդրի տեսակէտէ։
8.— Եւրոպական գրականութիւն (Անգլիական, Ֆրանսական, Գերմանական եւ Ռուսական)։
9.— Կրթութիւն եւ ազգային ընկերական խնդիրներ։
10.— Տնտեսական աշխարհագրութիւն (համառօտ ծանօթութիւններ ամէն երկիրներու տնտեսական վիճակի մասին)։
11.— Առողջապահութիւն։
12.— Իպսէն (Ibsen) եւ իւր փիլիսոփայութիւնը։
13.— Կանանց խնդիր։
14.— Տնտեսագիտական դպրոցներ (պատմական, ազատական եւ ընկերվարական)։
15.— Ընկերաբանութիւն (Socialogie) եւ ընկերական խնդիր։
16.— Եւրոպական քաղաքական կուսակցութիւնները եւ իրենց ծրագիրները։
17.— Ընկերվարականութիւն եւ անիշխանականութիւն։
18.— Յեղափոխական ընկերութիւնները Եւրոպայի մէջ, իրենց ծրագիրները եւ գործելու եղանակները (պատմական տեսութիւն)։
19.— Թէնր, (Taine) իր փիլիսոփայութիւնը եւ միջավայրի թէօրիան։
20.— Փիլիսոփայութիւն եւ իւր գլխաւոր բաժանումները։
21.— Օկ. Քօնթ (Aug. Comte) եւ դրական փիլիսոփայութիւնը։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Տօպրիզ 4 ապրիլ

Տեղիս Մշեցի քահանան որ քանի մը տարիէ ի վեր կը պաշտօնավարէր, վերջերս իմացուց Թաղական խորհուրդին որ Ջաւիկէն եաք պիտի մեկնի դէպ իր ծննդավայրը։ Ասոր վրայ Թաղական խորհուրդը որոշեց ընդհանուր ժողով մը գումարելով յարմար տեսնուած երիտասարդ մը քահանայ ձեռնադրել տալ Տօպրիզի վրայ։ Դժբաղդաբար Թաղական խորհրդոյ հրաւէրին շատ քիչերը լսեցին, այնպէս որ ընդհանուր ժողովը չկրցաւ կազմուիլ։ Կը լսեմ որ խորհուրդը հիմա եա կեցած է իր գիտաւորութենէն եւ ուրիշ քահանայ մը պիտի կոչէ մեր հոգեւոր պէտքերուն յանձանձումին համար։

Սովորաբար այսպիսի պարագաներու մէջ դիմում կըլլայ Պատրիարքարանին որ չուշանար իրեն դիմողները գոհացնել, խրկելով այնպիսի հոգեւորականներ որոնք իրենց դասակարգին թափթըփուքները կը կազմեն եւ ամէն կերպով անատակ իրենց կոչումին՝ անբաւական կը գտնուին հանդէպ ազգային-եկեղեցական պահանջներու ։ Ի նկատի առնելով զայս՝ մեր կարծիքով, լաւագոյն է որ այս կողմեր գտնուող կարող, բանիբուն, մաքուր բարոյականի տէր, երիտասարդ ուժերէն մին կոչուի այս տեղ եւ խրկուելով Կ. Պոլիս քահանայ ձեռնադրուի. չեմ կարծեր որ ձեռնադրուողը դժգոհելու տեղի ունենայ, որովհետեւ Պուլկարահայը ամուր կապուած է իր ազգային եկեղեցիին հետ եւ գիտէ արժանի կերպով վարձատրել իր արժանաւոր հոգեւորականները։ Գաղափարի ծառայող քահանայ մը անցնելով իրեն խնամքին յանձնուած ժողովուրդի գլուխը՝ բարիքի դարպալուխ մը կրնայ բանալ մեզ համար, ինչ որ չեն կրցեր ընել մինչեւ հիմայ մեր ունեցածները։

Այս կէտը կը յանձնենք Տօպրիզի Թաղական խորհուրդին խորին ուշադրութեան։

* * *

Տեղիս Մամիկոնեան աղջկանց վարժարանին ուսուցչուհի Օրկ. Պէադրիս Զալկըճեան տասնհինգ օր առաջ հրաժարեցաւ եւ մարտ 30ին դադրեցաւ պաշտօնավարելէ։ Կը խօսուի թէ ուրիշ մը պաշտօնի կոչուած է, սակայն մինչ այսօր չէ հասած քաղաքս։ Փափագելի է որ օր մը առաջ նորընտիր ուսուցչուհին ժամանէր այստեղ, որովհետեւ քանի մը օրէն վարժարաններու վերաբացումը տեղի կունենայ եւ լաւ չը լինիր անշուշտ եթէ մեր սանուհիները փակուած գտնեն դպրոցի դռները իրենց առջին։

Նախորդ ուսուցչուհիին հրաժարական տալը տարօրինակ անակնկալ մը եղաւ մեզ համար։ Ամէն պարագայի մէջ այսպէս անժամանակ գործէ քաշուելուն համար կրնանք զինքը պատասխանատու նկատել։ Պարզապէս ինքը հայ սանուհիներու տարին ըսպանած եղաւ իր առած անխոհեմ քայլով. գէթ մինչեւ յունիս 30ը կըրնար մնալ։ Ցայտնի չէ թէ Թաղական խորհուրդը ինչո՞ւ ընդունեց անոր հրաժարականը։

* * *

Ձեր վերջին թերթին պատահական թղթակիցը կը սխալի, երբ կարծէ որ քաղաքիս մէջ խառնակիչներ երեւան ելած՝ դպրոցի եւ վարժապետի խնդիր յուզելով, աննպաստ կուսակցութիւններու կը բաժնեն ժողովուրդը եւ կը ջանան երկպառակութեան սերմը ցանել, պղտոր ջուրի մէջ ձուկ որսալու յոյսով։

Բաւական ժամանակէ ի վեր հաստատուած լինելով Տօպրիզի մէջ, կըրնամ ըսել որ ես այստեղը կուսակցական տրամադրութիւններէ բոլորովին զերծ տեսայ։ Հոս չիկայ ոչ կուսակցութիւն, ոչ պայքար եւ ոչ իսկ վիճաբանութիւն։ Վերջին պարագայն իրաւ է որ շատ ալ գոհացուցիչ չէ։ Ամէն պարզ դիտող կրնայ հաստատել ըսածս։

Կարելի չէ ցաւ չզիմանալ որ թղթակիցներ կը գտնուին որոնք թիւրիմացութիւններու ծնունդ տալէ գոհունակութիւն կը զգան կամ չարամիտ սուտերու զոհ կերթան զարմանալի դիւրահաւանութեամբ։

***

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ոչ Ս. Պալին և ոչ մեծ տէրութեանց բարեկամական միջամտութիւնները, առաջարկները և ծանուցագիրները կրցին պատերազմին առջեւն առնել, որովհետեւ քաղաքակիրթ կոչուած աշխարհը դեռ շատ հեռի կը գտնուի այն իսկապէս յառաջադէմ վիճակէն, ուր պետութիւնները կարենային խօսքով ու գրիչով զիրար հասկնալ, իրարու իրաւունք ճանչնալ ու յարգել։ Իրաւունքը սուրին ծայրն է մինչեւ այսօր, ինչպէս էր հազարաւոր տարիներ առաջ։

Եթէ Ամերիկացիները ուզէին պարզապէս իրաւունքը պաշտպանել ու անշահախնդրաբար հերոսային Գուպայի անկախութիւն կամ վարչական կատարեալ ինքնօրինութիւն մը տալ, հաւանականաբար առանց պատերազմի, առանց հազարաւոր մարդկային զոհերու կարելի պիտի ըլլար խնդիրը կարգադրել։ Բայց Միացեալ Նահանգներու բուն նպատակը Գուպայի տիրապետել է, և իրենց այս նպատակին հասնելու համար հարկ էր որ պատերազմ բանային Սպանիոյ դէմ։ Պատերազմ շատոնց արդէն որոշուած, վճռուած բան մըն էր, և քանի մը շաբաթէ իվեր կատարուած բանակցութիւնները, փոխանակուած ծանուցագիրները և խորհրդարանական գործողութիւնները լոկ ձեւակերպութիւններ էին, Եանքիներուն բուն դիտաւորութիւնը սքօղելու և պատերազմական պատրաստութեանց համար ժամանակ շահելու յատկացած։

Այս ձգձգումներէն եաքը եկաւ ինչ որ արդէն պիտի կատարուէր անխուսափելի կերպով։

Ամերիկեան Հանրապետութեան Նախագահը ստորագրեց ծերակոյտին և երեսփոխանական ժողովին որոշումները որոնք Սպանիայէն կը պահանջէին Գուպայի անկախութիւն տալ և այս՝ անանկ ըսպառնական չեշտերով որ կանխաւ յայտնի էր թէ Սպանիա չի պիտի կրնար այդ պահանջին համակերպիլ առանց իր արժանապատուութիւնը ամբողջովին վրայ տալու և առանց ծիծաղելի գտնալու աշխարհի առջեւ։ Նախագահ Մաք—Քինլի ժողովներու որոշումներուն իմաստով սպառնական վերջնական մը ղրկեց Մատրիտ։ Ասոր հետեւանքով Ուաշինկթօնի սպանիական ու Մատրիտի ամերիկեան դեսպանները իրենց անցագիրներն առին ու մեկնեցան իրենց պաշտօնավայրերէն։ Ցարաբերութեանց այս խզումին զուգընթաց՝ երկու կողմին նաւատորմիղները ճամբայ ելան, ամերիկեանը՝ Հավանայի և Գուպայի նաւահանգիստները պաշարելու համար, իսկ սպանիականը՝ ցարդ գաղտնի պահուած ուղղութեամբ և նպատակով։

«ԻՐԱՒՈՒՆՔ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Սալոր Սոլոմոն, Պուրկազ. ինչո՞ւ համար այդ օրինակ դիմում մը ընելու երբ միջոց կուզէք ընտրել մեր թերթը։ Լաւագոյն է որ ուղղակի գրէք ուր որ անկ է։

—Գ. Մ. Պ. Ռուստր. չէքը գանձուեցաւ. բայց մինչեւ հիմայ ինք չեկաւ մեր մօտ։ Բարեկամի մը դիմեցինք իմանալու համար Շ.° կը գտնուի։ Եթէ այնտեղէն մեկնած է, դրամը ո՞րի յանձնենք։

Լոյս տեսաւ

ՐԱՖՖԻԻ
ՍԱՄՈՒԷԼ

Պատմական վէպը

Ա. Բ. Գ. Գիրք

Հեղինակին վերջին պատկերով

Գինն է 7 շիլինգ

Իսկ «Դաւիթ-Բէկ» հատոր Ա. Բ. եւ Գ. վերջաբանով և «Կայծեր» հատոր Բ. լիակատար, լոյս պիտի տեսնեն ներկայ տարուայ ընթացքում, որոնց բաժանորդագրութիւնը շարունակւում է. երկու գրքի միասին բաժանորդագինն է՝ 10 շիլինգ. իսկ լոյս տեսնելուց յետոյ կարժենան 14 շիլինգ։ Ցանկացողները թէ՛ Սամուէլի և թէ՛ Րաֆֆիի միւս երկերի համար, կարող են դիմել այս հասցէին

Mme Raffi
270, Uxbridge Road.
Shepherd's Bush,
London W.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԱԶԴ

Իրաւունքի պատուարժան գործակատարներէն և բաժանորդներէն կը խնդրուի առ այժմ ԴՐԱՄ և ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ ղրկել թերթիս պատասխանատուին՝ սա հասցէով

г. М. Сконовъ за в. «Иравункъ»
Варна.

կամ

M. Mihran Sconian
pour la Rédaction du journal
„Iravounk". — Varna.

Իսկ ՊԱՐԶ ՆԱՄԱԿՆԵՐ, լըրագիր եւն. առաջուան պէս ղըրկել ուղղակի խմբագրութեան հասցէին, որ դրուած է լրագրին գըլուխը ։

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷ

Նիհայէթ Սպանիա վէ Միւճթէմէաի Ամէրիգա հիւքիւմէթլէրի պէյնինտէ Գուպա ճէզիրէսի հագգընտա պիր իթթիֆագ հասըլ օլամատը վէ սօն սէօզ Թօբ իլէ Թիւֆէնկէ գալմըշ տըր։

Իքի տէվլէթլէր պիրպիրլէրի իլէ գաթը միւնասէպաթ իթտիլէր վէ ըՍպանիա Ամէրիգանըն իւլթիմաթօմընա ճէվապ վէրմէյի պիլէ ֆազլա պիր չէյ տատ իթտի։

Թարաֆէյն կէճէ կիւնտիւզ մուհարէպէ հազըրլըգլարը կէօրիւնմէքտէ օլտուգը կիպի, տօնանմալարը տա պիրպիրինէ վուրուշմագ իչիւն եօլա չըգմըշլար տըր։ Ամէրիգալըլար քիւչիւք պիր մուվաֆֆագիյէթէ նայիլ օլտուլար. պիր հարպ սէֆինէսի Պուէնօ-վէնթուրա իսմինտէ պիր աֆազ Սպանիա թիճճար վաբօրընը Թութուպ Ամէրիգայա էսիր կէօթիւրտի։

Ամէրիգա Սպանիատան գուվվէթլի իսէ տէ, մուհարէպէնին հանկը թարաֆա միւսայիտ օլաճագը շիմտիտէն քէշֆ իթմէք միւմքին տէյիլ տիր։ Տէնիզճէ Սպանիանըն տօնանմասը վագաա տահա միւքէմմէլ տիր. ֆագաթ,

մալիյէճէ տէ Ամէրիգա խամմինտէն բէք զիյատէ գուվվէթլի տիր: Քէզա Ամէրիգա բարա գուվվէթի իլէ Սպանիատան զիյատէ կէօնիւլլիւ աւքէր չըգարապիլիր. լաքին Սպանիա օրտուսը Թալիմ վէ հարպ ֆէննինտէ տահա իւսթիւն տիւր:

Մատրիտ-տէ, Հավանատա վէ սայիր մահէլլէրտէ էհալի Թարաֆընտան վուգու պուլան չէտիտ նիւմայիշլէրտէն անլաշըլտըղը կիպի, Սպանիալըլար՝ զաթէն զայէթ վաթանբէրվէր պիր միլլէթ օլուպ, քէնտիլէրինտէն տահա գուվվէթլի աստ օլունան Ամէրիգայա գարշը գօյմագ իչիւն հիչ պիր կէօնիւ ֆէտաքեարլըգտան կէրի տուրմայաճագլար տըր:

Պէօյլէ տէվլէթլէր չիմտիքի հալ պի Թարաֆ տուրմաղա գարար վէրմիշլէր. հալպու քի կիզլի սուրէթտէ իքի Թարաֆա տա մուավէնէթ իտէճէք տօսթլար պուլունաճաղը միւհթէմէլ տիր: Տահա մուհարէպէ պաշլամատան՝ իսմինի կիզլի սագլամագ իսթէյէն պէօյլէ սէրվէթ սահիպի պիր ֆրանսըզ՝ Սպանիա տօնանմասընա 250,000 ֆր. իհտա իթմիշ տիր: Ամէրիգայա մէյալ օլան Ինկիլթէրա լօրտլարըն տա օ պիր Թարաֆա մուավէնէթ իտէճէքլէրի բէք մէմուլ տըր:

Էն զիյատէ Թէէսսիւֆ իտէճէք նօգթա չու տըր քի, իւչ սէնէտէն պէրու քէնտի սէրպէսթիյէթլէրի իչիւն գան տէօքմէքտէ օլան գահրաման Գուպալըլար, մուհարէպէտէն սօնրա՝ ղալիպ չըգան Թարաֆըն Թահթը զապթընա կէչուպ քէնտի սէրպէսթիյէթ վէ իսթիգլալիյէթ արզուլարընա նէթիճէմէյէճէքլէր տէյի գօրգմագտա տըրլար:

ԿԻՐԻՏ

Տէվլէթլէր տըրգգաթլարընը Չին Թարաֆընա վէ Ամէրիգա իլէ Սպանիա պէյնինտէ աչըլմըշ օլան մուհարէպէյէ չէվիրմէյէ մէճպուր օլտուգլարը հալտէ՝ Կիրիտ մէսէլէսինի տէ հալլ իթմէյէ զայրէթ իտէպիլէճէ՞քլէր մի: Բէթէրսպուրկտան կէլէն հավատիսլէրէ պագըլըրսա՝ մէզքիւր մէսէլէ էվվէլ ճէվապընը վէրմէք իգթիզա իտէյօր:

Պագը ռուս կազէթալար Կիրիտտէ Թէէսիս օլընաճագ եէնի իտարէ հագգընտա պէօյլէ տէվլէթլէր, եախօտ Ինկիլթէրա, Ռուսիա, Ֆրանսա վէ Իթալիա պէյնինտէ պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէլմիշ օլտըղընը պիլտիրիյօրլար: Հաթթա Կիրիտ վալիլիկինէ Թային օլընմասը գարարկիր օլան բրէնս Եօրկիոս եագընտէն սէյահաթէ չըգուպ, քէնտի ինթիխապընտան տօլայը պէօյլէ տէվլէթլէրէ շախսէն Թէշէքքիւրիւնը պէյան իտէճէք վէ անտէն սօնրա Կիրիտէ կիտէճէք իմիշ: Էկէր պու հավատիս սահիհ իսէ, Ալմանիա վէ Աւստրիա Կիրիտ սուլարընտան մուֆարէքէթ իթմէլէրի իլէ մէսէլէնին հալլինի միւշքիլաթա ուղրաթմըշ օլմայըպ, տիկէր տէվլէթլէրին րէյինէ պըրագմըշ վէ գօլայլաթմըշ օլաճագլար տըր:

Բրէնս Եօրկինին Կիրիտ վալիլիկինէ նամզէտլիկինի գապուլ իթտիրմէք իչիւն Սէլամպօլ ռուս սէֆիրի Մ. Զինովիէֆին ախիրէն Սուլթան իլէ իքի տէֆա միւլագաթտա պուլունտըղընը Աժանս Հավաս պիլտիրիյօր:

ԵԷՆԻ ԻՃԱՏԼԱՐ

Օլտըրիէվ նամընտա պիր ամերիգալը գարտան Պօսթօնտան Հավրա գատար (տէնիզ իւզէրինտէն) այագլէ եիւրիւյէճէկինի իլան իթմիշ տիր: Մումաիլէյհ տօսթլարընտան գարտան Անտրէվի պէրապէր ալաճագ իսէտէ, Անտրէվ եէմէք վէ իչմէք իչիւն իգթիզա իտէն չէյլէրի պիր եէլքէն կէմիսի իլէ Օլտըրէվին արգասընտան կէօթիւրէճէք տիր:

Մ. Օլտրիէվ պիր պուչուգ մէթրօ ուզունլըղընտա օտունտան վէ պագըրտան մէմուլ բօթին սիսթէմինտէ պիր ալաթ իճատ իթմիշ տիր. մէզքիւր ալէթլէ սու յուն իւզէրինտէն եիւրիւյէճէք վէ Պօսթօնտան Հավրա գատար 4800 քիլօմէթրօ մէսաֆէի չօգ չօգ 15 հաֆթա զարֆընտա՝ հավա ֆէնա օլտըղը հալտէ՝ քէսէպիլէճէք տիր. կիւնտիւզլէրի եիւրիւյէճէք վէ կէճէլէրի մէզքիւր կէմիտէ րահաթ իտէճէք տիր:

Մ. Օլտրիէվ 29 եաշընտա պիր կէնճ օլուպ, պիւթիւն ճիհանըն հայրէթի մուճիպ օլաճագ պու եօլճուլըղընը մայիստէ իճրա իտէճէք իմիշ:

∴

Ամերիգալըլար Ֆրանսըզլարըն Էյֆէլ գուլլէսինի գըսկանարագ քէնտիլէրիտէ՝ քիւչաք իտէճէքլէրի իւք սէրկիտէ պիր էքսէր վէ եախօտ տահա տօղրուսը պիր վիտա եարմագ նիյէթինտէ պուլունըյօրլար:

Չէլիքտէն մէմուլ 160 մէթրօ եիւքսէքլիքտէ վէ ալթ Թարաֆը 27 մէթրօ վէ եօգարըսը 100 մէթրօ գալընլըղը (տրամագիծ) օլմագ իւզրէ պիր գուլլէ եարըլաճագ. պու գուլլէնին էթրաֆը վիտա կիպի օլաճաղընտան, էլէքթրիք չըմէնտըֆէրի գուլլէնին աշաղըսընտան տօլաշա տօլաշա Թա եօգարըսընա գատար չըգաճագ վէ ինէճէք իմիշ:

Եէնի տիւնեանըն պու գըսմընտան պու կիպի ֆէվգէլատէ վէ հայրէթպախշ եէնի իճատլար չըգմասը ուլում վէ մէտէնիյէթին Ամէրիգատա Էվրօպատան տահա զիյատէ իլէրի կիթմիշ օլտըղընը իմա իտէր:

ՄԻՒԹԷՆԷՎՎԻԷ

Թիւրքիանըն մայիյէսինի իսլահ վէ պու մագսատէ մէպնի պազը Թէտպիրլէր իթթիխազ իթմէք մէմուրիյէթի իլէ Եըլտըզտա Սուլթանըն րիյասէթի Թահթընտա եէնի պիր գօմիսիօն Թէշքիլ օլունմըշ տըր:

Մարտ նիհայէթինէ գատար Ճիտտէտէ 26000 իսլամ հաճըլար կէլմիշ օլտըղը վէ խումուրճագ հասթալըղը պուհուր իթտիկի հապէր ալընմըշ իսէտէ, սօն հավատիսլէրէ կէօրէ՝ հասթալըգ հաֆիֆլէնմէկէ իւզ Թութմուշ տըր:

Քարամանօվա (Թէսալիա) քիւլիսէսինտէն տօլայը մահալի մէզքիւր սըրպ վէ պուլկար էհալիլէրի պէյնինտէ պիր գըրըշըղըգ վուգու պուլըպ Սըրպլար Թարաֆընտան 30 քիշի եարալանմըշ տըր: Պագը Ալի էմրի իլէ Թահգիգաթ իճրա իթմէք իւզրէ պիր գօմիսիօնը մախսուս մահալի մէզքիւրէ կէօնտէրիլմիշ տիր:

Կիրիտ մէսէլէսի վէ Թիւրքիա Թարաֆընտան Ռուսիայա էօտէնէճէք Թազմինաթը հարպիյէ հագգընտա պազը Թէքլիֆլէր իթմէք իչիւն Եըլտըզ-Քէօշկ մէմուրլարընտան Ճէվատ բաշա Բէթէրսպուրկա իրսալ օլունմըշ տըր:

Ռուսիա իմբէրաթօրը Գարատաղ բրէնսի Նիգօլա հազրէթլէրինէ 30000 Թիւֆէնք վէ 30 միլիոն ֆիշէնք իհտա էյլէմիշ օլտըղընը ախիրէն պիլտիրմիշ իտիք:

Ռուսիա կէչէն սէնէ տախի պու եօլտա հէտիյէլէրլէ Գարատաղլըլարըն գուվվէթինի Թագվիյէ իթմիշ իտի: Պալգան տէվլէթլէրինտէ րուս բօլիթիգասընա էն սատըգ օլան պու ուֆագ պէյլիք՝ Թիւրքիայա գարշը Ալպանիանըն պիր գըսմընը զապթ իթմէկէ գուվվէթ Թէճէմմիւ էյլէմէքտէ տիր: Չար հազրէթլէրինին տէ եագընտա Գարատաղը զիյարէթ իթմէսիյլէ բրէնս Նիգօլանըն մէվգըսը բօլիթիգաճա վէխամէթ քէսպ իտէճէք տիր:

Թիւրքիա տախի Ռուսիանըն պու ամէլիյաթընա մուգաբէլէթ իթմիշ օլմագ իչիւն Արնավուտլարը սիլահլանտըրմագտա տըր. ֆագաթ Արնավուտլար մէվգըլարընը մուհաֆազա իտէճէք իսէտէ, Սէրպիա սընօրլարընը Թէճավիզ իտէրէք Թէհլիքէյի արթըրմագտա տըրլար:

• Միլլէթտաշլարըմըզտան Տ. Տիգրան Պիպէռեան իրան տէվլէթի Թարաֆընտան վառնա Ռուսճուգ վիս-գօնսօլօսը նասպ ու Թային օլունմըշ տըր:

Ախիրէն վէֆաթ իթմիշ օլան Տիմիթրի Բանէֆ նամ պիր պուլկար պահճէվանճը 60,000 ֆրանքա պալիղ օլան վասիյէթինի Սօֆիա Ս. Փրկիչ քիլիսէսինէ պիր վասիյէթնամէ իլէ Թէրք իթմիշ տիր:

Թիւրք տօնանմասընըն Թամիր ու Թանզիմի վէ պիր գաչ Թօբ իլէ պիր իքի հարպ սէֆինէլէրին իշթիրասը իչիւն պու իրատէ պահրիյէ նէզարէթինէ մէզունիյէթ վէրիլտիկի Սթանպօլտան պիլտիրիյօրլար:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Բրէնս հազրէթլէրի Ապրիլ 12տէ վիէննայա ազիմէթ էյլէմիշ տիր:

Ցունիս 22տէ Ռատօմիր-Քիւսթէնտիլ տէմիր եօլու ինշասընըն միւնագասասը Սօֆիատա իճրա օլընաճագ տըր:

Հիւքիւմէթէ մուխալիֆ կիրուհինտէն սապըգ մէպուսան մէճլիսի ազասը Կ. Թաքէֆի կիզլիճէ գաթլ իթտիրմէք իչիւն Թ. Բազարճըգ սապըգ ուբրավիթէլի Կ. Բիսանօֆըն իւճրէթլէ պիր գաչ քիշի հազըրլամըշ օլտուղընը Սօֆիատա նէշր օլընան Օցիվ նամ պուլկարճա կազէթա եազմըշ իտի:

Կ. Բիսանօֆ պու հավատիսի Թէքզիպ վէ Օցիվ մուհարրիրինի իֆթիրաճը մագամընտա ճէզայա չարբտըրմագ մագսատի իլէ մէրգում մուհարրիրէ գարշը տավայա գըյամ իթմիշ օլուպ, Սօֆիա իսթինաֆ մահքէմէսինտէ ախիրէն պու տավա կէօրիւլմիւշ վէ Օցիվ մուհարրիրի՝ բէնտի եազտըգլարընը տէլիլլէր իլէ իսպաթ իթմիշ օլտուղընտան, մահքէմէ Թարաֆընտան սէրպէսթ պըրագըլմըշ տըր:

Նօվիճի նամ պուլկարճա կազէթանըն մուհարրիրի մէրհում Մաքէտօնսքինին գաթիլի օլան Մաքէտօնիալը պահճէվանճը Էֆթիմ ախիրէն վառնատա ախզուկիրիֆթ օլունմըշ տըր:

ԶԱԽԻՐԻ ԲԻԱՑԱՍԸ

վառնա 12 Ապրիլ

Պուղտայ
վակօն, լիպրա 47–51, հէքթօլ. 11.50–12.10 ֆրանք
Արապա, լիպրա 47–55 հէքթօլ. 10.–14 ֆրանք

Արբա
Լիպրա 38–41, հէքթօլ. 5.20–5.80 ֆրանք

Մըսըր
վակօն, լիպրա 57–58 հէքթօլ. 6.70–6.80 ֆրանք
Արապա, լիպրա 57–61 հէքթօլ. 6.80–7. ֆրանք

Ֆասուլիա
100 օգգասը 16–20 ֆրանք՝ մալա կէօրէ

Արապա մուամէլէսի՝ Նաբօլէօն 21 ֆռ. հիսապը իլէ տիր.

Կիւնտէ 15–20 վակօն վէ 15–20 արապա պուղտայ, 10–15 արապա արբա, 1–2 վակօն վէ 4–5 արապա մըսըր կէլմէքտէ տիր:

ԻԽԹԱՐ

Հրանտ Վրդանէսեան, Սթամպօլու, 8—9 սէնէտէն պէրու Կալաց, Պրայիլա, Պուքրէշ, Եաշ վէ Բլօէշթտէ վագըթ կէչիրմիշ տիր: Կալացտա նէմիչճիլիք իւզէրինէ Թօբտանճըլըգ էթմիշ վէ Պուքրէշտէ գավֆաֆ իչիլիյլէ մէշղուլ օլմագտա իտի, վէ 6 այտան պէրու Պուլկարիատա իմիշ:

Հէր քիմ քի պու զաթը Թանըր իսէ, պուլընտըղը մահէլի մաթպաամըզա պիլտիրմէսի րէճա օլունուր:

«ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ»
Նոր բացուած
ՌՈՒՍՃՈՒՔ

Սիմիօնօֆի դրամատան դէմ գտնուող նախկին «Մասիս»ի շէնքին մէջ, ուր կը պատրաստուին տան խոհանոցի յատուկ մաքրութեամբ համադամ կերակուրներ և անուշեղէններ չափաւոր գիներով: փորձելը ստուգել է:

Բաժանորդագրութիւն կ'ընդունուի դիւրամատչելի պայմաններով:

ՏՕՔԹ. Մ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

14 տարուան փորձառութենէ յետոյ, հաստատած է իր բնակութիւնը Վառնա, Գ. Թաղ, Թիւ 310, Տօքթ. Կալապօվի տունը, քաղաքապետական պարտէզին դէմը ու կ'դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, մասնաւորապէս ներքին, կանանց, տղայոց և ծննդական գործարանաց: Հիւանդ կընդունի իր տունը ամէն օր եւրոպական ժամը 9էն 12 և 3էն 5:

10—7

Отговорникъ М. Сконовъ

Печатница „Взаимность“ — Варна